

Oog op de keten

Zuivel

Oog op de keten

Zuivel

Factsheet uit de portfolio van de directie Industrie en Handel versie januari 2008

Nederlandse zuivel staat bekend om zijn hoge kwaliteit. Niet voor niets wordt 60% van de zuivel geëxporteerd. De internationale marktsituatie in de zuivelketen is momenteel gunstig als gevolg van extra vraag en een (tijdelijke) afname van het aanbod. Het landbouwbeleid kenmerkt zich door afnemende subsidies en handelsliberalisatie. Samenwerking, schaalvergroting en innovaties versterken de keten. De directie Industrie en Handel (I&H) helpt bedrijven te ondernemen volgens de actuele handelsnormen. I&H overziet de keten, signaleert en agendaert relevante ontwikkelingen en kent het netwerk.

De keten

De Nederlandse zuivelketen dankt haar positie aan een sterke melkveehouderij, goede natuurlijke omstandigheden en infrastructuur. Het overgrote deel van de melk gaat naar vijftien, voornamelijk coöperatieve, zuivelondernemingen. Hier wordt de melk verwerkt tot consumentenproducten (yoghurt, vla, kaas, boter, etc.) die via groot- en detailhandel hun weg vinden naar de supermarkt. Zuivel-fabrieken verwerken melk ook tot grondstoffen. Ingedikte melk, wei- en melkpoeder en ondermelk zijn grondstof voor voedingsingrediënten, diervoeder en producten voor de farmaceutische industrie. Kleinere ketens zijn die van biologische zuivel, streekproducten en boerderijzuivelproducten. Op de internationale markt concurreren Nederlandse zuivel- en handelsbedrijven met concerns uit landen met een lagere kostprijs. Schaalvergroting zorgt voor een efficiënte productie. Onberispelijke kwaliteit, innovatie en uitgekiende marketing zijn andere keyfactors. Duurzaamheid is een aspect waar de zuivelconcerns proactief mee omgaan, al dan niet in ketenverband.

Specifieke rol I&H

Binnen LNV is I&H is het aanspreekpunt voor zuivelverwerkers, handelsbedrijven en retailers. I&H pikt signalen van bedrijven op en zet onderwerpen op de (internationale) agenda. Indien zich handelsproblemen voordoen kan I&H een faciliterende rol spelen o.a. via de LNV-afdelingen. I&H is goed ingevoerd in het netwerk en heeft de rol van verbindende schakel.

Innovatiestimulering

Zuivelbedrijven ontwikkelen steeds nieuwe producten onder invloed van concurrentie en consumentenwensen, zoals gemak en gezond. Voorbeelden van productinnovaties zijn: Valess (alternatief voor vlees), producten met minder vet en met bijzondere eigenschappen. Vernieuwing reguleert zich grotendeels bij de zuivelbedrijven zelf. I&H richt zich op keteninnovatie, samenwerking in de keten en ondersteuning bij het oplossen van belemmerende regelgeving en het maken van afspraken met de keten over duurzaamheid.

De rol van I&H is doorgaans faciliterend, soms sturend. Zo voert I&H de regie over het energieconvenant dat de zuivelketen heeft afgesloten met de overheid. Voor vernieuwende projecten stelt LNV via SenterNovem geld beschikbaar.

Begeleiding

I&H ondersteunt de agribusiness waar mogelijk. Een voorbeeld is de recente Europese erkenning van boerenkaas en de aanvragen van verschillende Edam- en Goudakazen. I&H begeleidt en ondersteunt deze aanvragen bij de Europese Commissie. Daarnaast is I&H verantwoordelijk voor de Nederlandse inbreng in de Codex Alimentarius op het gebied van zuivel. Dit internationale forum ontwikkelt normen voor voedselproducten, met als doel de internationale volksgezondheid te beschermen en de eerlijkheid van de handel in zuivelproducten te bevorderen.

De sector in steekwoorden

- coöperatief
- efficiënt en proactief
- hoge kwaliteit
- internationaal
- koeien in de wei

Kerncijfers

- Nederland telt 22.300 melkveebedrijven en 15 zuivelondernemingen.
- Jaarlijks wordt 10,5 miljard kg melk geproduceerd en verwerkt.
- Afzet: 40% Nederland, 40% overig EU, 20% buiten EU.

Netwerk

I&H overlegt o.a. met het Productschap Zuivel, NZO, COKZ, VVA, het Gemeenschappelijk Zuivelsecretariaat, LEI, NIZO en de Bond van Boerderijzuivelbereiders. Daarnaast werkt I&H samen met andere LNV-directies, de Europese Commissie, LNV-afdelingen op de Nederlandse ambassades en andere ministeries.

Verwante factsheets portfolio I&H

- Bilaterale Economische Samenwerking (BES)
- Europese bescherming streekproducten
- Meerjarenafspraken Energie-efficiency
- Multilateraal overleg
- Platform Agrologistiek
- Veterinair Exportbeleid (VEX)

Contact

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Industrie en Handel
Gert Stiekema

telefoon +31 (0)70 378 42 35

e-mail o.t.j.stiekema@minlnv.nl

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit